

KESKKONNAAMET

Helena Eenok
MTÜ Eesti Metsa Abiks
helena@eestimetsaabiks.ee

Teie 12.07.2024

Meie 19.08.2024 nr 1-7/24/62-7

Vaideotsus (MTÜ Eesti Metsa Abiks)

1. OTSUS

Arvestades 12.07.2024 esitatud vaiet, vaideotsuse p-s 4 esitatud põhjendusi ning haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 73 lg 3, § 85 p 4 ja § 86 lg 1 ja 2 alusel, **otsustan:**

1.1 Jätta rahuldamata MTÜ Eesti Metsa Abiks (registrikood 80419411) vaie metsaressursi arvestuse riiklikus registris (edaspidi *metsaregister*) metsateatise nr 50001014189, millega on lubatud lageraie riigimetsa kvartali TR099 eraldisel 2, kehtetuks tunnistamiseks.

1.2 Lugada käesoleva vaideotsuse p-s 4 „Keskkonnaameti põhjendused” esitatud selgitused metsateatisega nr 50001014189 kavandatud raie registreerimise otsuse täiendavateks selgitusteks.

1.3 Teha vaideotsus teatavaks MTÜ-le Eesti Metsa Abiks.

Isikul, kelle vaie jäeti rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates kaebusega halduskohtusse.

2. ASJAOLUD

2.1 Riigimetsa Majandamise Keskuse (registrikood 70004459) volitatud esindaja Sander Heinla esitas 23.05.2024 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandati lageraiet Lääne-Viru maakonnas Väike-Maarja vallas Avispea külas Triigi metskond 78 maaüksusel (katastritunnus 92703:001:0080) asuva riigimetsa kvartali TR099 eraldisel 2 (7,7 ha). Metsateatis kanti metsaregistrisse nr-ga 50001014189.

2.2 24.05.2024 registreeris Keskkonnaameti metsaosakonna spetsialist Tõnis Saarmets metsaregistris riigimetsa kvartali TR099 eraldisel 2 kavandatud lageraie.

2.3 MTÜ Eesti Metsa Abiks esindaja Helena Eenok (edaspidi *vaide esitaja*) esitas 02.07.2024 Keskkonnaametile vaide¹ nõudega tunnistada kehtetuks 23.05.2024 väljastatud metsateatis

¹ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 02.07.2024 nr 1-7/24/62 all.

nr 50001014189. Vaide esitaja on kokkuvõtvalt seisukohal, et kõrvalolevatel eraldistel ei ole mets nõuetekohaselt uuenenud ja seega moodustuks kokku lage ala, mis on suurem kui seaduses ette nähtud.

2.4 Keskkonnaameti hinnangul oli 02.07.2024 esitatud vaie puudustega ning 03.07.2024 saatis Keskkonnaamet vaide esitajale kirja „Vaide puudused”², andes 10-päevase tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

2.5 04.07.2024 saatis vaide esitaja Keskkonnaametile parandatud vaide³.

2.6 Keskkonnaameti hinnangul oli 04.07.2024 esitatud parandatud vaie jätkuvalt sisuliselt põhjendamata ja vaites toodud väited asjakohaselt tõendamata, mistõttu saatis Keskkonnaamet 11.07.2024 vaide esitajale kirja „Parandatud vaidest”⁴, paludes veelkord vait asjakohaselt täiendada.

2.7 12.07.2024 kõrvaldas vaide esitaja vaidest puudused⁵.

2.8 17.07.2024 kirjaga „Vaide läbivaatamise tähtaja pikendamine”⁶ pikendas Keskkonnaamet vaide läbivaatamise tähtaega kuni 26.08.2024.

2.9 HMS § 73 lg 3 sätestab, et kui haldusorgani üle teostab teenistuslikku järelevalvet minister, lahendab vaide haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgan, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Keskkonnaministri 30.09.2020 määruse nr 47 „Keskkonnaameti põhimäärus” § 5 lg 1 kohaselt teeb Keskkonnaameti üle õigusaktides sätestatud korras teenistuslikku järelevalvet keskkonnaminister (praegune kliimaminister). Metsaseaduses (edaspidi MS) ei ole sätestatud teistsugust vaidealluvust. Seega kuulub vaide lahendamine Keskkonnaameti pädevusse.

3. VAIDE ESITAJA PÕHJENDUSED

3.1 Vaide esitaja käis rutiinse järelevalve käigus kohapeal 24.06.2024 ja 01.07.2024, mille käigus avastati, et metsateatisega nr 50001014189 riigimetsa kvartali TR099 eraldisel 2 kavandatud lageraielangi kõrval olevatel sama kvartali eraldistel 13, 14, 6 ja 7 ei ole mets uuenenud metsa majandamise eeskirjas⁷ ette nähtud määral.

3.2 Täpsemalt: eraldisel 13 (1,06 ha) on hinnanguliselt kasvamas 700–800 kuuske; eraldisel 14 (2,36 ha) on hinnanguliselt kasvamas 300–500 kuuske; eraldisel 6 (1,49 ha) on hinnanguliselt kasvamas 300–500 kuuske; eraldisel 7 (1,32 ha) on hinnanguliselt kasvamas 300–500 kuuske.

3.3 MTÜ Eesti Metsa Abiks (EMA) nimel teostas järelevalvet EMA esindaja Teho Paulus (endine metsavaht). Vaidele on lisatud tõendina ka 01.07.2024 kohapeal tehtud video, mis annab ülevaate puudulikust uuenemisest nimetatud raiesmikel.

3.4 Kuna kvartali TR099 eraldistel 13, 14, 6 ja 7 on mets seadusejärgselt uuenemata, siis ei saa kõrvale tekitada uut 7,7 ha suurust lageraielanki. Vaide esitaja palub Keskkonnaametil teostada kohapealne kontroll ning kinnitada antud hinnangut.

---

² Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 03.07.2024 nr 1-7/24/62-2 all.

³ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 04.07.2024 nr 1-7/24/62-3 all.

⁴ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.07.2024 nr 1-7/24/62-4 all.

⁵ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 15.07.2024 nr 1-7/24/62-5 all.

⁶ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 17.07.2024 nr 1-7/24/62-6 all.

⁷ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

4. KESKKONNAAMETI PÕHJENDUSED

- 4.1** Keskkonnaamet on seisukohal, et kvartali TR099 eraldisel 2 kavandatud lageraie registreerimise otsus oli õiguspärane ning registrikande nr 50001014189 kehtetuks tunnistamine ei ole põhjendatud. Seetõttu tuleb vaie jätta täies ulatuses rahuldamata. Alljärgnevalt põhjendab Keskkonnaamet oma seisukohti.
- 4.2** Vaidlustatud registrikanne (metsateatis) on haldusakt, mis peab vastama HMS §-s 54 toodud õiguspärase haldusakti tunnustele. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. HMS § 83 lg 1 kohaselt kontrollib haldusorgan vaiet läbi vaadates haldusakti õiguspärasust ja otstarbekust.
- 4.3** MS § 41 lg 7 järgi kontrollib Keskkonnaamet nõuetekohase metsateatise alusel kavandatud raiete vastavust õigusaktide nõuetele ja seaduses ettenähtud juhtudel kehtivatele inventeerimisandmetele⁸ või tegelikele andmetele metsa seisundi, vanuse, rinnaspindala ning varude suuruse kohta, kui inventeerimisandmed ei vasta tegelikkusele. **MS § 41 lg 8 kohaselt on Keskkonnaametil õigus raie registreerimisest keelduda, kui kavandatud raie ei vasta õigusaktide nõuetele; lg 8¹ kohaselt registreerib Keskkonnaamet raie metsaregistris, kui kavandatud raie vastab õigusaktide nõuetele.**
- 4.4** MS § 29 lg 11 p 3 kohaselt ei tohi p-des 2 ja 2¹ nimetamata kasvukohatüüpides (p-des 2 ja 2¹ nimetatakse loo, sambliku, siirdesoo, madal soo, mustika-kõdusoo, jänesekapsa-kõdusoo, lodu ja raba kasvukohatüüpe) raielank olla suurem kui 7 ha, välja arvatud juhul, kui nimetatud raielank jääb ühe metsaeraldise piiresse⁹.
- 4.5** Kvartali TR099 eraldis 2 (7,7 ha) piirneb lõunast sama kvartali eraldistega 13 (1,06 ha), 14 (2,36 ha), 6 (1,49 ha) ja 7 (1,32 ha), kus on 2017. aastal teostatud lageraie. Antud eraldised paiknevad kehtivate (registreeritud 13.10.2021 ja 27.09.2021) metsaregistrisse kantud metsa inventeerimisandmete kohaselt jänesekapsa kasvukohatüübis.
- 4.6** MS § 29 lg 9 sätestab, et **enne raiesmiku uuenemist** ei tohi teha uut lageraiet raiesmikuga piirneval metsaeraldisel, välja arvatud juhul, kui raiesmiku ja uue lageraielangi kogupindala ei ületa käesoleva paragrahvi lg-s 11 sätestatud lageraielangi maksimaalset pindala.
- 4.7** Metsa majandamise eeskirja §-st 16 tulenevalt loetakse mets uuenenuks, kui ha-l kasvab vähemalt 1500 0,5 m kõrgust ja kõrgemat harilikku mändi või vähemalt 1000 0,5 m kõrgust ja kõrgemat harilikku kuuske või vähemalt 1500 0,5 m kõrgust ja kõrgemat harilikku tamme või vähemalt 1500 1,0 m kõrgust ja kõrgemat muud metsa uuenenuks lugemisel arvesse võetavat puuliiki. Puud peavad olema elujõulised ja paiknema ühtlaselt kogu uuendataval alal. Puude olemasolu pole nõutav hukkunud metsaosas või raiesmikul paiknevates looduslikes sulglohkudes, oksavallidel ja raidmetega tugevdatud kokkuveoteedel. **Mitme puuliigi uuenduse korral loetakse iga puuliigi minimaalset kõrgust ületavad taimed ja arvutatakse iga puuliigi kohta puude arvu suhe nõutavasse minimaalsesse puude arvu.** Kui nende suhete summa on võrdne või suurem kui 1, loetakse ala uuenenuks. Kasutatakse sama paragrahvi lg-s 3 toodud valemit.
- 4.8** Metsa majandamise eeskirja § 15 lg 1 sätestab, et uuendamisel kasutada lubatud ja metsa uuenenuks lugemisel võetakse arvesse metsa majandamise eeskirja lisas 2 loetletud puuliike

⁸ MS § 11 lg 4¹ sätestab, et metsa inventeerimisandmed, välja arvatud statistilise valikmeetodiga saadud, kehtivad kümme aastat nende kandmisest koos metsakaardi andmetega metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse. Registrisse kantavad inventeerimisandmed ei tohi olla vanemad kui üks aasta.

⁹ Kvartali TR099 eraldis 2 (7,7 ha) asub kehtivate (registreeritud 03.02.2021) metsaregistrisse kantud metsa inventeerimisandmete kohaselt jänesekapsa kasvukohatüübis.

(**jänese kapsa kasvukohatüübis harilik kuusk, arukask, harilik mänd, harilik haab**), kõvalehtpuid ja harilikku pärna ning valdkonna eest vastutava ministri määrusega kasvatada lubatud võõrpuuliike¹⁰.

- 4.9** Metsaregistrisse 13.10.2021 kantud inventeerimisandmete kohaselt kasvas 13.09.2021 seisuga kvartali TR099 eraldisel 13 keskmiselt 0,5 m kõrguseid kuuski 2000 tk/ha ning 27.09.2021 metsaregistrisse kantud inventeerimisandmete kohaselt kasvas 13.09.2021 seisuga eraldisel 14 keskmiselt 0,5 m kõrguseid kuuski 1800 tk/ha, eraldisel 6 keskmiselt 0,6 m kõrguseid kuuski 2100 tk/ha ja eraldisel 7 keskmiselt 0,5 m kõrguseid kuuski 1800 tk/ha.
- 4.10** Keskkonnaameti metsaosakonna metsahoiu vanemspetsialist Heidi Salujõe ja spetsialist Tõnis Saarmets teostasid 06.08.2024 kvartali TR099 eraldistel 13, 14, 6 ja 7 metsauuendusekspertiisid, mille käigus hinnati metsa uuenemist. Taimede loendamisel kasutati **ringproovitüki meetodit** (ringproovitükid raadiusega 3,99 m, pindalaga 50 m² (0,005 ha), 1 loetud taim=200 tk/ha). Proovitükkide meetodil loendati kõik metsa uuenenuks lugemisel arvesse minevad puittaimed, mis jäid proovitüki piiridesse. Eraldisel 13 tehti 7 proovitükki, eraldisel 14 tehti 14 proovitükki, eraldisel 6 tehti 9 proovitükki ja eraldisel 7 tehti 8 proovitükki. Proovitükkide paigutus on näha käesolevale vaideotsusele lisatud skeemidel (lisa 1) ja proovitükkide kese on looduses tähistatud punase lindiga (näide käesolevale vaideotsusele lisatud fotol, lisa 2).
- 4.11** Välitööde andmed on 08.08.2024 kantud metsaregistrisse ning metsauuendusekspertiisi aktid nr 10000043094- eraldis 13, 10000043095- eraldis 14, 10000043096- eraldis 6 ja 10000043097- eraldis 7 on kinnitatud 09.08.2024, välitöö mõõtmise protokollid on lisatud käesolevale vaideotsusele (lisa 3).
- 4.12** Keskkonnaameti poolt tehtud metsauuendusekspertiiside kohaselt kasvab **eraldisel 13** keskmiselt 1885 tk/ha haaba, 943 tk/ha kaske, 914 tk/ha kuuske, 229 tk/ha vahtrat ja 57 tk/ha mändi; **eraldisel 14** kasvab keskmiselt 1571 tk/ha haaba, 1342 tk/ha kaske, 1100 tk/ha kuuske, 71 tk/ha mändi, 29 tk/ha vahtrat ja 14 tk/ha tamme; **eraldisel 6** kasvab keskmiselt 2866 tk/ha kaske, 689 tk/ha kuuske, 622 tk/ha haaba, 67 tk/ha mändi ja 44 tk/ha tamme; **eraldisel 7** kasvab keskmiselt 2024 tk/ha kaske, 925 tk/ha kuuske, 725 tk/ha haaba, 75 tk/ha mändi ja 25 tk/ha tamme. Eraldistele on tehtud kuuse istutus, kuid kultuur on teadmata põhjusel osaliselt hukkunud. **Laiguti kasvab tõepoolest kuuskesid alla 1000 tk/ha, kuid selle kompenseerib looduslik lehtpuu uuendus, mida vaide esitaja ei ole arvestanud** (vaide esitaja poolt on välja toodud vaid hinnanguline kuuskede arv). Alal on kohati kõrge rohi, mistõttu võis osa kuuskesid jääda metsauuenduse hindamisel märkamata. Vastavalt metsa majandamise eeskirja § 16 lg-le 3 loetakse mitme puuliigi uuenduse korral iga puuliigi minimaalset kõrgust ületavad taimed ja arvutatakse iga puuliigi kohta puude arvu suhe nõutavasse minimaalsesse puude arvu. Kui nende suhete summa on võrdne või suurem kui 1, loetakse ala uuenenuks. **Antud juhul tuleb kõik nimetatud eraldised lugeda uuenenuks.**

¹⁰ Keskkonnaministri 04.12.2006 määrus nr 69 „Metsa uuendamisel kasutada lubatud võõrpuuliikide loetelu”, kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/12759372>

4.13 Kokkuvõtvalt, Keskkonnaamet on seisukohal, et kvartali TR099 eraldistel 13, 14, 6 ja 7 asuv raiesmik on metsa majandamise eeskirja §-des 15 ja 16 esitatud nõuete kohaselt uuenenud ning eraldisel 2 kavandatud lageraie registreerimise otsus oli õiguspärane, mistõttu puudub alus registrikande nr 50001014189 kehtetuks tunnistamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rainer Vakra
peadirektor

Lisad:

- 1) proovitükkide paigutus (Lisa1_proovitykkide_asukohad.zip);
- 2) proovitüki tähistus looduses (Lisa2_proovityki_t2histus.jpg);
- 3) välitöö mõõtmise protokollid (Lisa3_MUE.zip)

Teadmiseks: Riigimetsa Majandamise Keskus, rmk@rmk.ee

Liilia Tamm 5692 8735
liilia.tamm@keskkonnaamet.ee